

Erfaringer fra Bevaringstenestene

Fagdager 2017 - Friederike Kunze

Bevaringstenestene
MUSEUMSENTERET i Hordaland

Hvorfor kan noen gjenstander være helsefarlige?

- Fordi de materialene som gjenstanden ble satt sammen av var helsefarlige i seg selv
- Fordi gjenstanden med hensikt ble påført helsefarlige substanser
- Fordi gjenstanden utilsiktet ble påført helsefarlige substanser

Noen gjenstandsgrupper har høyere sannsynlighet for å stå i forbindelse med helsefarlige substanser.

Bevaringstenestene

MUSEUMSSENTERET i Hordaland

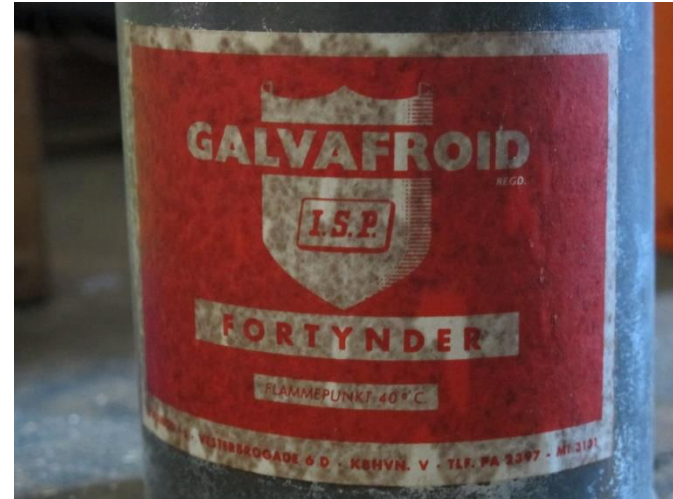
- Alle gjenstander laget av organiske materialer

- Elektrisk utstyr som danner varme under bruk og som er fra før 1985 kan inneholde asbest

- Beholdere for kjemiske stoffer og medisin kan inneholde farlige stoffer

- Utstoppete dyr ble behandlet med konserverende stoffer under framstillingsprosessen og kan være satt inn med pesticider

Kilde: Utstillingskatalog 2000, Münchener Stadtmuseum, «2000 Hüte»

- Gjenstandsgrupper som blant annet malerier, møbler og tapet kan ha pigmenter i dekoren med en viss helserisiko

Bevaringstenestene

MUSEUMSSENTERET i Hordaland

- Skytevåpen kan ha aktiv mekanisme, og de kan inneholde rester av ammunisjon.
- Krutt/ ammunisjon kan ligge igjen i gamle beholdere og være brannfarlig

Bevaringstenestene

MUSEUMSSENTERET i Hordaland

Hva kan tyde på helsefarlige substanser i eller på gjenstanden?

Bevaringstenestene

MUSEUMSSENTERET i Hordaland

- **Etiketter**

- Utseende

- **Lukt**

Hva kan ellers tyde på helsefarlige substanser i eller på gjenstanden?

- Opprinnelig funksjon (f.eks. termometer med kvikksølv)
- Informasjoner i arkivet og informasjon fra eieren eller tidligere ansatte i museum
- Kroppsreaksjoner på personer som har vært i kontakt med gjenstandene

Bevaringstenestene

MUSEUMSSENTERET i Hordaland

Basert på de erfaringer og innsikter BEV har fått i løpet av årene har vi utviklet rutiner for håndtering av risikobelagte gjenstander og bygget opp et utvalg av verneutstyr.

Bevaringstenestene

MUSEUMSSENTERET i Hordaland

Vi ber eiermuseene å dele den informasjonen de måtte ha om mulige helsefarlige substanser på sine gjenstander.

Tidlegare oppbevaringsforhold/ tiltak:

Muggsopp

Pesticid/ Fungicid

Reingjort før flytting

Potensielt helsefarlig bestandsdel i gjenstanden:

Medikament (f.eks. i medikamentflasker): _____

Kjemikalie (f.eks. ved gjenst. fra industriell bruksområde): _____

Asbest (f.eks. i brannhemmende tekstiler og teknisk utstyr)

Ammunisjon Krutt

Bly/andre tungmetaller (f.eks. i eldre speil, loddinger, tinnlegeringer..)

Bevaringstenestene

MUSEUMSSENTERET i Hordaland

Håndtering

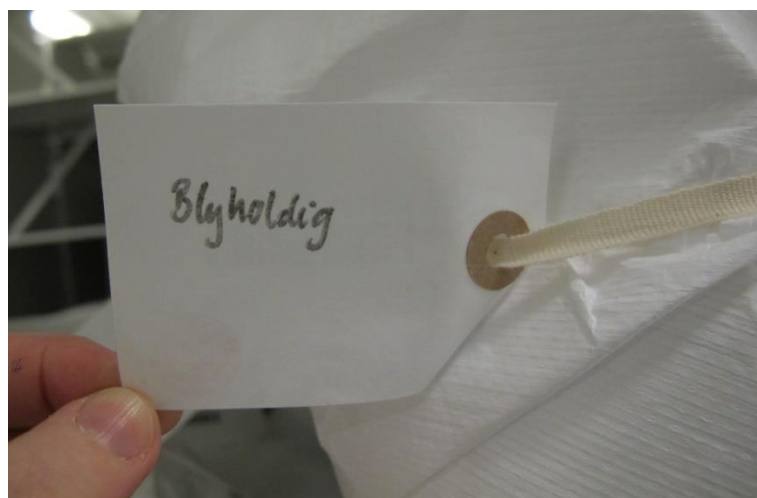
Bevaringstenestene
MUSEUMSSENTERET i Hordaland

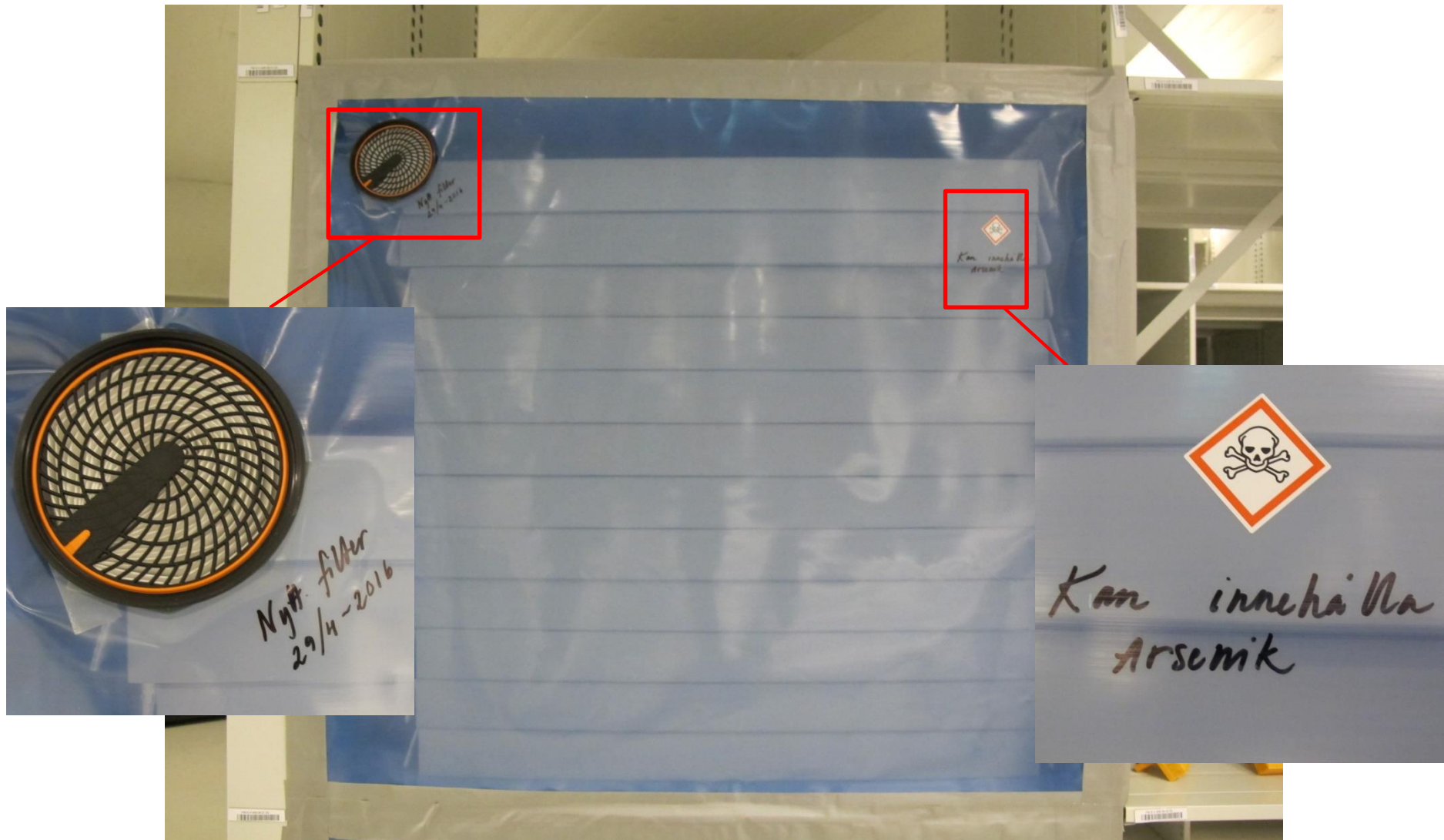
Fjerning av kontaminasjon

Merking og oppbevaring

Registrering av risikobelagte gjenstander

- Til regelmessig kontroll av gjenstander med muggsoppangrep (f.eks. ved kraftige klimasvingninger i bygget)
- For å få liste over gjenstander som er egnet til prøvetaking
- Til å skaffe grunnlag til risikoanalyse

Plassering av gjenstander med misstanke om giftstoffbelastning (pesticid, asbest...)				
Gjenstandsnummer	Betegnelse	Plassering	Kolli	Kommentar med dato
XX....	Stoffprøver	Rom ..., Hylle ..., Fag...	xx	Etikett "permanent mullsikret", 15.12.2013
XX....	Stoffprøver	Rom ..., Hylle ..., Fag...	xx	Etikett "permanent mullsikret", 15.12.2014
XX....	Ølskål	Rom ..., Hylle ..., Fag...	xx	Hvit krystallin utsett, trolig pesticid 04.05.2012
XX....	Gardinprøve	Rom ..., Hylle ..., Fag...	xx	Etikett "permanent mullsikret", 18.12.2013
XX....	Strykejern	Rom ..., Hylle ..., Fag...	xx	Muligens asbest, 25.09.2014
XX....	Kaffikanne elektrisk	Rom ..., Hylle ..., Fag...	xx	Muligens asbest, 25.09.2016
XX....	Kokeplate	Rom ..., Hylle ..., Fag...	xx	Muligens asbest, 25.09.2017
XX....	Ovn	Rom ..., Hylle ..., Fag...	xx	Muligens asbest, 25.09.2018
XX....	Komfyr	Rom ..., Hylle ..., Fag...	xx	Muligens asbest, 25.09.2019
XX....	Lodd	Rom ..., Hylle ..., Fag...	xx	Bly, 23.09.2014
XX....	Lyster	Rom ..., Hylle ..., Fag...	xx	Bly, 23.09.2015
XX....	Blussapparat	Rom ..., Hylle ..., Fag...	xx	Veken er av asbest
XX....	Blussapparat	Rom ..., Hylle ..., Fag...	xx	Spor av asbest på platen
XX....	Pilk	Rom ..., Hylle ..., Fag...	xx	Bly, 23.09.2014
XX....	Tine	Rom ..., Hylle ..., Fag...	xx	Muligens pesticid (Impra Sand eller Gantex), 07.04.2012
XX....	Smørkopp	Rom ..., Hylle ..., Fag...	xx	Trolig blyholdig legering! 30.04.2014
XX....	Fat	Rom ..., Hylle ..., Fag...	xx	Bly! 30.04.2014

Engangsverneutstyr til eksterne oppdrag, ved håndtering av potensiell helsefarlige substanser

Kassen skal alltid inneholde:

- 4 x partikkelfiltermasker FFP2
- 4 x partikkelfiltermaske FFP3
- Engangshansker i Vinyl eller Nitril i str. M
- Engangsplastsko
- 3 eller mer søppelposer til brukt verneutstyr
- 2 x Engangsdrakt i Tyvek str. L
- 1pk våtservietter

Bruksregler:

- Det skal aldri legges brukt verneutstyr tilbake i kassen
- Engangsverneutstyr skal kastes etter bruk i vedlagt søppelpose
- Hold kassen reint
- Bytt innholdet regelmessig
- Tilpass mengde av verneutstyr antall kolleger som er med på eksternt oppdrag
- Fyll på med nytt utstyr umiddelbart etter avsluttet oppdrag

Takk for oppmerksomheten

